

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

**Σύναξη της Παναγίας της Προυσιώτισσας στην
Ευρυτανία (Παναγία η «έν τῷ Πυρσῷ τῆς
Εύρυτανίας»)**

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/3511/saint.aspx>
για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες
κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 2/7/2011 4:53:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 31/03/2025 03:12:03

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 23 Αυγούστου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 2/7/2011 4:53:00 μμ

Βιογραφία

Προύσηθεν εικόν, της Αγνής τη Ελλάδι,
Ποταμός ίκται, θαυμάτων αεννάων.

Ψηλά, στις ελατόφυτες βουνοκορφές της νοτιοδυτικής Ευρυτανίας, και σφηνωμένη ανάμεσα σε κάθετους γκριζωπούς βράχους με άγρια μεγαλοπρέπεια, προβάλλει η ιερά μονή του Προύσου. Είναι σταυροπηγιακό και ιστορικό μοναστήρι, με μεγαλόπρεπα τριώροφα κτίρια. Ανάμεσα τους υπάρχει σπήλαιο λαξευμένο, που φιλοξενεί στο εσωτερικό του τον πρώτο και παλιό ναό της μονής. Μέσα σ' αυτόν φυλάσσεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, που επονομάζεται Προυσιώτισσα και εορτάζει με κάθε εκκλησιαστική και βυζαντινή μεγαλοπρέπεια στις 22-23 Αυγούστου.

Τη θαυματουργή αυτή εικόνα της Θεοτόκου λέγεται ότι την ζωγράφισε ο Ευαγγελιστής Λουκάς και ήλθε από την Προύσα της Μικράς Ασίας (σύμφωνα με το χειρόγραφο 3 του κώδικα της Ιεράς Μονής Προυσιωτίσσης). Την έφερε από την Προύσα κάποιος ευγενής νέος στα χρόνια της εικονομαχίας (829 μ.Χ.) επί εικονομάχου βασιλέως Θεοφίλου. Στο δρόμο όμως για την Ελλάδα, στην Καλλίπολη της Θράκης, την έχασε και η εικόνα αποκαλύφθηκε θαυματουργικά σ' ένα τσοπανόπουλο, με μια στήλη φωτός σαν πυρσός - γι' αυτό πήρε και την επωνυμία Πυρσός - στο μέρος όπου ήταν κρυμμένη. Ο νέος, που είχε εγκατασταθεί στην Πάτρα, όταν το έμαθε θέλησε να την πάρει. Αλλά η εικόνα θαυματουργικά γύρισε και πάλι στο άγριο μέρος της Ευρυτανίας, όπου αποκαλύφθηκε στους ντόπιους βοσκούς τη νύχτα από 22 προς 23 Αυγούστου. Τότε ο νέος, μαζί μ' έναν υπηρέτη του, πήγαν και αυτοί εκεί, όπου έγιναν μοναχοί μετανομασθέντες Διονύσιος και Τιμόθεος αντίστοιχα.

Η εικόνα της Παναγίας είναι τύπου Οδηγήτριας και είναι επιχρυσωμένη με αργυροεπίχρυση ένδυση, δώρο του στρατηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη που φιλοξενούνταν στη Μονή την περίοδο της επανάστασης του 1821 μ.Χ. Την ένδυση, την κατασκέυασε ο χρυσοχόος Γεωργίος Καρανίκας το 1824 μ.Χ., όπως μας αποκαλύπτει η ανάγλυφη επιγραφή πάνω από τον δεξιό ώμο της Παναγίας: «Η Παντάνασσα. Δι εξόδων του γενναιοτάτου στρατηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη, χειρί Γεωργίου Καρανίκα, 1824».

Στο ιστορικό της μονής αναφέρεται ότι επί τουρκοκρατίας καταστράφηκε πολλές φορές. Η τελευταία όμως καταστροφή, που μετέβαλε τα κτίρια σε σωρούς ερειπίων, έγινε το 1944 μ.Χ. από τους γερμανούς. Μετά την καταστροφή των κτισμάτων, ένας αξιωματικός θέλησε να κάψει και την εκκλησία. Προσπάθησε πολλές φορές, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Ενώ λοιπόν στεκόταν απ' έξω κι έδινε διαταγές, τιμωρήθηκε παραδειγματικά από το χέρι της Παναγίας. Μια αόρατη δύναμη τον έριξε με ορμή πάνω στο πλακόστρωτο. Το χτύπημα ήταν δυνατό, και ο γερμανός ανίκανος να σηκωθεί. Τον σήκωσαν οι στρατιώτες και τον έβαλαν πάνω σε ζώο για να τον μεταφέρουν στο Αγρίνιο. Έτσι ο ναός παρέμεινε αβλαβής, όπως διαφυλάχθηκε ακέραιος δια μέσου των αιώνων.

Πέρασαν τέσσερα χρόνια. Ο εμφύλιος πόλεμος τώρα μαίνεται στην ελληνική ύπαιθρο. Οι κάτοικοι της Ευρυτανίας και ορεινής Ναυπακτίας εγκαταλείπουν τα χωριά τους και προσφευγουν για ασφάλεια σε άλλα μέρη της Ελλάδος. Μαζί τους προσφεύγει και η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας. Ακολουθεί κι αυτή την τύχη των παιδιών της και μεταφέρεται από τους μοναχούς του Προύσου στη ακρόπολη της Ναυπάκτου. Το μοναστήρι παραμένει τελείως έρημο.

Ύστερα από καιρό αρχίζουν οι επιχειρήσεις του στρατού. Η ενάτη μεραρχία αναλαμβάνει εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Ευρυτανία. Μερικά τμήματα περνούν από τον Προυσό. Ορισμένοι αξιωματικοί και στρατιώτες πλησιάζουν στη σκοτεινή εκκλησούλα της σπηλιάς και μπαίνουν για να προσκυνήσουν. Εκεί μέσα αντικρίζουν ένα παράδοξο θέαμα: Μπροστά το τέμπλο, στ' αριστερά της ωραίας πύλης, να αναμμένο καντήλι και μια καλόγρια γονατιστή. Οι στρατιώτες απορούν. Πως ζει αυτή η μοναχή εδώ, τι στιγμή που η Ευρυτανία είναι τελείως έρημη από κατοίκους; Πως συντηρείται, τι τρώει, που βρίσκει λάδι για το καντήλι; Την ερωτούν λοιπόν, κι εκείνη σεμνά και πονεμένα τους απαντά: «Παιδιά μου, ζω εδώ μοναχή μου δυόμισι τώρα χρόνια. Για τη δική μου ζωή δεν χρειάζονται φαγητό και ψωμί. Μου αρκεί ότι έχω το καντήλι μου αναμμένο». Οι στρατιώτες, κουρασμένοι από τις επιχειρήσεις και βιαστικοί να φύγουν, δεν έδωσαν προσοχή στα λόγια της.

Την επομένη όμως, όταν τα έφεραν πάλι στη μνήμη τους, κατάλαβαν πως επρόκειτο για κάτι θαυμαστό. Κι όταν αργότερα περνούσαν από τη Ναύπακτο, ζήτησαν με επιμονή άδεια από τον διοικητή τους να να επισκεφθούν τον μητροπολίτη. Ο επίσκοπος Ναυπακτίας και Ευρυτανίας Χριστόφορος τους υποδέχθηκε με αγάπη, κι αφού τους άκουσε συγκινημένος, έριξε φως στο μυστήριο. «Ο ναός, τους είπε, που επισκεφθήκατε, ανήκει στην έρημη τώρα ιερά μονή Προυσιώτισσας, της οποίας η θαυματουργή εικόνα βρίσκεται πάνω από δύο χρόνια εδώ, στο παρεκκλήσι της μητροπόλεως μας, στον άγιο Διονύσιο. Πηγαίνετε να την προσκυνήσετε, και θα καταλάβετε».

Πήγαν πράγματι και προσκύνησαν. Τότε αυθόρμητα στον καθένα δόθηκε η εξήγηση στην απορία του: Στην εικόνα της Θεομήτορος αναγνώρισαν τη μοναχή εκείνη που συνάντησαν στο εκκλησάκι της σπηλιάς, ψηλά στον Προυσό!

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος α'.

Της Ελλάδος ἀπάσης συ προΐστασαι πρόμαχος και τερατουργός εξαισίων τη εκ Προύσσης εικόνη Σου, Πανάχραντε Παρθένε Μαριάμ, και γαρ φωτίζεις εν τάχει τους τυφλούς δεινούς τε απελαύνεις δαίμονας και παραλύτους δε συσφίγγεις αγαθή. Κρημνών τε σώζεις και πάσης βλάβης τους σοι προστρέχοντας. Δόξα τω σω ασπόρω τοκετώ, δοξα τω σε θαυμαστώσαντι, δόξα το ενεργούντι δια σου τοιαύτα θαύματα.

Μεγαλυνάριον

Δεύτε την εικόνα την ιερά, της Προυσιωτίσσης, ασπαζόμεθα ευλαβώς, βρύουσαν παντοίων νόσων και πάσης βλάβης, ρώσιν δαψιλεστάτην και χάρην άφθονον.

Έτερον Μεγαλυνάριον

Σφαίρας ουρανίους φωταγωγείς, αχράντω οικήσει την υδρόγειον δε βολαις, αρρήτων θαυμάτων, αυγάξεις όθεν πίστει, πάντες σε προσκυνούμεν ω Προυσιώτισσα.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Παναγιά η Προυσιώτισσα

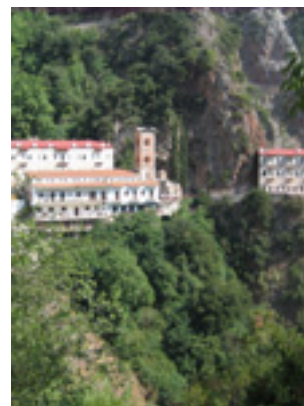
Παναγιά η Προυσιώτισσα

Παναγιά η Προυσιώτισσα

Παναγιά η Προυσιώτισσα

Ιερά Μονή Παναγιάς
Προυσιώτισσας

Ιερά Μονή Παναγιάς
Προυσιώτισσας

Οπτικοακουστικό Υλικό

Παναγία Προυσιώτισσα -
Απολυτίκιον & Μεγαλυνάρια

Παναγία Προυσιώτισσα η
Αρχόντισσα της Ρούμελης

Παραπομπές

---

1. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)
2. [Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού](#)
3. [Ενοριακά Νέα](#)
4. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)
5. [ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΟ](#)